GEMEENTE HOORN

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2143343
Steller: J. Eilander - Blom
Datum commissie:
Datum raadsvergadering:

Team: JA
Teammanager: Ronald Stöcker
Portefeuillehouder: A. Helling
E-mail: j.eilander@hoorn.nl

Onderwerp
Zienswijze jaarstukken 2023 en begroting 2025 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Jaarstukken 2023
2	Begroting 2025
3	Aanbiedingsbrief OD NHN
4	Brief accountant

De raad besluit

1. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarstukken 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, onder de volgende voorwaarden:
   - zodra de OD NHN de accountantsverklaring ontvangt, deze direct met de raad wordt gedeeld;
   - dat het Algemeen Bestuur van de OD NHN pas een besluit neemt over de jaarrekening 2023 van de OD NHN nadat de accountantsverklaring is ontvangen.
2. Een positieve zienswijze af te geven op de resultaatbestemming 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, met de volgende kanttekening:
   - Dat de raad in het vervolg graag een nadere onderbouwing en betere specificatie terugziet in de aangeleverde stukken.
3. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2025 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, met inachtneming van het volgende aandachtspunt:
   - dat de uitwerking en implementatie van de robuustheidscriteria als risico wordt opgenomen in de begroting.
4. De OD NHN opdracht te geven om via hun kadernota 2026 (voor de begroting 2026) een meerjarige besparing in te rekenen van 5% en de gevolgen daarvan te beschrijven in hun kadernota.

Samenvatting
Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) heeft de jaarstukken 2023 en de begroting 2025 aangeleverd zodat de gemeenteraad hier een zienswijze op kan geven. Met een zienswijze kan de raad sturen op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten van de jaarstukken 2023 en de begroting 2025 van de OD NHN. Het voorstel is om een positieve zienswijze, met een aantal aandachtspunten, af te geven op de jaarstukken 2023, de resultaatbestemming 2023 en de begroting 2025.
Alle gemeenten krijgen in 2026 een korting in het gemeentefonds te verwerken. Die korting is substantieel, meer dan 5% wordt er uit het gemeentefonds gehaald. De gemeente onderzoekt alle taken voor een bezuiniging, dus ook de taken die zijn belegd bij de gemeenschappelijke regelingen. Geadviseerd wordt de OD NHN opdracht te geven om via hun kadernota 2026 een meerjarige besparing van 5% in te rekenen.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de gemeenteraad een zienswijze kan geven over de jaarstukken en de begroting. Deze zienswijzen worden toegevoegd aan de stukken die door het Algemeen Bestuur (AB) van de OD NHN wordt vastgesteld.

Belang
Door het geven van zienswijzen heeft de gemeenteraad invloed op de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling.

Centrale vraag
Welke zienswijzen wil de gemeenteraad geven over de jaarstukken 2023 en de begroting 2025 van de OD NHN?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat
De OD NHN voert voor zeventien gemeenten in Noord-Holland Noord en de Provincie Noord-Holland de basistaken uit op het gebied van de bovenlokale complexe milieutaken. Het overleggen van de jaarrekening en begroting draagt bij aan een goede uitvoering van de Gemeenschappelijke Regeling. Dit is van belang voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie
Duurzaamheid in relatie tot milieutaken maakt onderdeel uit van de werkzaamheden van de OD NHN. Dit doet de OD NHN onder andere door zich te richten op het versnellen van de verduurzaming van de gebouwde omgeving en energiebesparing bij bedrijven.

4. Kaders
De Wet Gemeenschappelijke Regelingen: in deze wet zijn de regels voor Gemeenschappelijke Regelingen vastgelegd.

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Raadsbesluit van 6 februari 2024: Met dit besluit heeft de gemeenteraad een positieve zienswijze afgegeven op de Kadernota 2025 OD NHN, met inachtneming van het volgende aandachtspunt: zodra er bekend is wat de financiële gevolgen zijn van de in de kadernota genoemde PM posten, deze aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Ook heeft de raad besloten om de voorgestelde loon- en prijsindexatie te verwerken in de kadernota van de gemeente Hoorn van 2024.

Raadsbesluit van 29 maart 2019: In dit besluit heeft de gemeenteraad de 'Financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen' vastgesteld. In deze uitgangspunten wordt onder andere ingegaan op het geven van zienswijzen en de mate van indexering.

5. Argumenten
De OD NHN heeft de jaarrekening 2023 en de begroting 2025 aangeleverd. Hieronder worden de bevindingen en het advies voor de zienswijzen toegelicht.

Jaarrekening 2023 en Resultaatbestemming 2023

Het resultaat van de jaarrekening 2023 van de OD NHN bedraagt ten opzichte van de vastgestelde begroting € 1.742.000. Dit bestaat uit het deel Milieutaken € 671.000 en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving taken (VTH-plustaken) € 1.071.000.

De OD NHN voert naast de 'gemeentelijke' Milieutaken ook de VTH-plustaken voor de provincie Noord-Holland uit. De jaarrekening is verdeeld in deze twee taken.

Voor het genoemde resultaat zijn een aantal oorzaken aan te wijzen:
a. Ten opzichte van de vastgestelde begroting zijn de baten met € 5.294.000 toegenomen. Hierin is opgenomen de 100% vrijval van de reserve CAO van € 1.047.000 (te ruim) en de onttrekking aan Masterplan ICT € 758.000 (budgetneutraal). Daarnaast heeft de OD NHN niet ingeschatte inkomsten van specifieke uitkeringen en subsidies ontvangen. Deze zijn deels door eigen personeel uitgevoerd en deels met externe inhuur. De extra incidentele baten van de provincie Noord-Holland (€ 216.000) voor uitbreiding juristen WOO zijn maar ten dele ingevuld vanwege nog openstaande vacatures bij de juristen.
b. Ten opzichte van de vastgestelde begroting zijn de lasten met € 3.552.000 toegenomen. De lasten die samenhangen met de aanvullende extra opdrachten waren niet opgenomen in de primitieve begroting. Hierin zit verder een toename van de kosten als gevolg van de CAO die niet was begroot (gecompenseerd uit de bestemmingsreserve CAO). De toename van de lasten bleef achter bij de toename van de baten omdat de OD NHN in 2023 veel te maken heeft gehad met vacatures. Als vacatures niet opgevuld kunnen worden met eigen personeel wordt gekozen voor de inhuur van tijdelijk personeel. Echter is er voor sommige vacatures bijna geen inhuur te krijgen. Dit werkte vooral door bij de VTH-Plustaken.

Bevindingen jaarrekening/ resultaatbestemming

Ontbreken accountantsverslag en controleverklaring
Om vertragingen in het proces te voorkomen, zijn de jaarstukken van de Omgevingsdienst zonder accountantsverklaring naar de gemeenten gestuurd. De accountant van de Omgevingsdienst is voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken. De oorzaak van het ontbreken van de accountantsverklaring is een landelijk probleem en geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen, gemeenten en provincies. Beoogd was dat in de jaarrekening 2023 van decentrale overheden, op grond van aangepaste wet- en regelgeving, een verantwoording over de financiële rechtmatigheid ('rechtmatigheidsverantwoording') zou worden opgenomen. Maar de Algemene Rekenkamer heeft een aantal fouten ontdekt in de wet- en regelgeving en daarom is de wetsaanpassing uitgesteld. Hierdoor was het voor de accountant onduidelijk hoe de rechtmatigheid beoordeeld moest worden. Medio april is er een auditalert van de landelijke accountantsorganisatie NBA gepubliceerd, zodat de onduidelijkheid is opgeheven en de jaarrekeningen van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en provincies nu echt kunnen worden afgerond. De accountantsverklaring wordt nagezonden naar de gemeenten en daarna doorgestuurd naar de raad.
Het is van belang dat de dat het Algemeen Bestuur van de OD NHN pas een besluit neemt over de jaarrekening 2023 van de OD NHN nadat de accountantsverklaring is ontvangen.

Reserves
Het voorstel is om bedragen te reserveren voor een aantal bestemmingsreserves. Er mist op bepaalde onderdelen echter onderbouwing hiervoor. Om het een en ander te verduidelijken is het van belang om concreter te zijn over welke bedragen er begroot waren voor 2023, wat de uitgaven geweest zijn in 2023 en welke bedragen begroot zijn voor 2024 per bestemmingsreserve.

Conclusie
Het voorstel is om een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2023 onder de volgende voorwaarden: zodra de OD NHN de accountantsverklaring ontvangt, deze direct met de raad wordt gedeeld en dat het AB OD NHN pas een besluit neemt over de jaarrekening na het ontvangen van de accountantsverklaring.

Ook wordt voorgesteld om een positieve zienswijze af te geven op de resultaatbestemming 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, maar wel met de kanttekening dat de raad in het vervolg graag een nadere onderbouwing en betere specificatie terugziet in de aangeleverde stukken.

Begroting 2025

Bevindingen begroting 2025
De begroting 2025 is opgesteld met in achtneming van de vastgestelde kadernota 2025. Daarnaast zijn er geen wijzigingen opgenomen. Het gehanteerde indexatiepercentage voor 2025 is 3,95%.

Risico's
Het plan van aanpak Interbestuurlijk programma VTH Robuustheid Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) is op 20 maart 2024 ter besluitvorming besproken in het algemeen bestuur. Het gaat om een plan van aanpak om te kunnen voldoen aan de criteria die de rijksoverheid stelt voor alle omgevingsdiensten in Nederland. Het algemeen bestuur heeft echter aangegeven meer tijd nodig te hebben in de vorm van een tweetal extra AB-vergaderingen, inclusief besluitvorming. De ontwikkeling van de OD NHN is belangrijk en vraagt om een gedragen besluit. Aangegeven is dat de tijdsdruk vanuit het rijk te hoog is. Mede gezien ook de financiële uitdagingen van de opdrachtgevers in de komende jaren. Omdat er nog geen besluit is genomen over het plan van aanpak kan de P.M. post in de begroting 2025 ten aanzien van de robuustheidscriteria nog niet worden ingevuld. Als in juni blijkt dat de besluitvorming over het plan van aanpak gevolgen heeft voor de begroting 2025, dan wordt dit alsnog als aparte begrotingswijziging voorgelegd aan de gemeenteraad. De uitwerking en implementatie van de robuustheidscriteria is echter niet als risico opgenomen in de begroting. Gezien de mogelijke kosten die de uitwerking van het plan met zich mee gaat brengen, is het van belang om dit onderdeel wel als risico in de begroting op te nemen. De risico's zitten in de volgende onderdelen: een mogelijke sanctie voor het niet halen van de termijn voor het indienen van het Plan van Aanpak, plus de kosten voor de uitwerking van het Interbestuurlijk Programma.
De huidige planning is dat het AB op 27 juni 2024 een besluit neemt. Dit houdt in dat een mogelijke begrotingswijziging op zijn vroegst in september aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd. Tijdige besluitvorming is nodig om ervoor te zorgen dat mogelijke kosten in de begroting 2025 van Hoorn kunnen worden meegenomen. Het niet kunnen meenemen van de mogelijke kosten in de begroting kan tot gevolg hebben dat er geen budget wordt gereserveerd voor de uitwerking van het plan van aanpak, waardoor de OD NHN deze niet kan uitvoeren.

Conclusie
De begroting is op hoofdlijnen in orde en goed onderbouwd. Er wordt voorgesteld een positieve zienswijze te geven op de begroting 2025, met inachtneming van het volgende aandachtspunt:
dat de uitwerking en implementatie van de robuustheidscriteria als risico wordt opgenomen in de begroting.

Opdracht meerjarige taakstelling begroting 2026
Alle gemeenten krijgen in 2026 een korting in het gemeentefonds te verwerken. Die korting is substantieel, meer dan 5% wordt er uit het gemeentefonds gehaald. Dat betekent dat de gemeenten moeten snijden in hun kosten. Daarbij komt ook de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen op de lijst om te onderzoeken hoe het minder kan bij de gemeenten. De gemeenschappelijke regeling voert een taak uit van de gemeente. De gemeente onderzoekt alle taken voor een bezuiniging, dus ook de taken die zijn belegd bij de gemeenschappelijke regelingen.

De korting die de gemeenten krijgen, gaat pijn doen bij álle taken van de gemeenten. Reden om de gemeenschappelijke regelingen te vragen een korting van 5% op het totaal van de bruto uitgaven in te rekenen in hun begroting 2026 en de gevolgen (maatschappelijk, financieel, risico's) daarvan helder te beschrijven.

GEMEENTE HOORN

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie
Het maatschappelijk draagvlak is in het kader van dit voorstel niet onderzocht.

7. Financiële gevolgen
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat. De indexering is opgenomen in de kadernota 2024 van de gemeente.

8. Communicatie
De door de gemeente Hoorn gegeven zienswijzen worden schriftelijk teruggekoppeld aan de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

9. Realisatie
De jaarstukken 2023 en de begroting 2025 worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur vastgesteld. Bij de vaststelling worden de zienswijzen van de deelnemende gemeenten meegenomen.

Hoorn, 14 MEI 2024

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester